

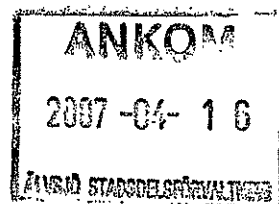

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Socialavdelningen
Sofia Urby
08-785 41 64

Datum
2007-03-19

Beteckning
704-07-23968

Stimulansbidrag – Förstärkt stöd till anhöriga som hjälper och vårdar närstående, 2007.

För tredje året har länsstyrelserna fått pengar att fördela för att utveckla stödet till anhöriga.

I år ska länsstyrelserna fördela 114 850 000 kronor till kommuner för åtgärder inom äldrepolitiken. Länsstyrelsen i Stockholm har 19 377 877 kronor att fördela till kommuner för att förstärka stödet till anhöriga som hjälper och vårdar närstående.

Ansökan

Bidraget är riktat till kommunal verksamhet och ansökan ska förankras i nämnden.

Ni som har ett pågående arbete med pengar från år 2006 lämnar in en budget för 2007 och om det skett förändringar utifrån planen lämnar ni in en förnyad plan med uppdateringar.

Ni som söker för första gången är välkomna in med en ansökan med plan, budget och sammanfattning för ett år. Ansökan ska innehålla en ettårig plan. Ni ska utveckla planen i nära samverkan med anhöriga, frivilligorganisationer och med landstinget. Planen ska innehålla mål för arbetet, vilka insatser som ni ska genomföra och det ska framgå hur ni ska dokumentera och följa upp arbetet. Det bör även framgå vilka effekter arbetet har för kvinnor respektive män samt för anhöriga med annan bakgrund än svensk.

Inriktning på arbetet

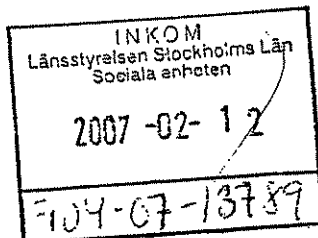
Ni ska använda minst en femtedel av bidraget till fördjupade former för samverkan med frivilliga och ideella krafter.

För att bli beviljad pengar måste ni beskriva en grundläggande uppbyggnad av anhängstöd i kommunen. Vi beviljar inte pengar för tillfälliga projekt, ordinarie drift eller kapitalkostnader.

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

6

2007-02-01

S2007/1120/ST
(delvis)

Socialstyrelsen

106 30 STOCKHOLM

Uppdrag att utbetala medel för utveckling av anhörigstöd

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att 114 850 000 kronor i början av år 2007 skall utbetalas till Socialstyrelsen från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 17:1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, anslagspost 4.

Socialstyrelsen skall utbetala 114 250 000 kronor till länsstyrelserna för att de skall stödja kommunerna i deras arbete med att förstärka stödet till anhöriga som hjälper och vårdar närstående i enlighet med direktiven i regeringsbeslut nr 25 den 20 december 2005 (S2005/10417/ST).

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Anna Brooks

Kopia till

Länsstyrelserna
Sveriges Kommuner och Landsting

Fördelning av anhörigmedel baserat på antalet personer 65 år och äldre i länet.

Baserat på befolkningsuppgifter per den 31/12 2004

Stockholm	19 377 887 kronor
Uppsala	3 218 083
Södermanland	3 560 392
Östergötland	5 388 439
Jönköping	4 438 325
Kronoberg	2 459 153
Kalmar	3 514 819
Gotland	773 410
Blekinge	2 204 829
Skåne	14 977 270
Halland	3 702 034
V:a Götaland	19 047 265
Värmland	4 044 416
Örebro	3 653 007
Västmanland	3 521 802
Dalarna	4 007 444
Gävleborg	4 028 172
Västernorrland	3 646 465
Jämtland	1 860 462
Västerbotten	3 321 209
Norrbotten	3 505 117
Riket	114 250 000

Projektplan

Projektplanen är tvåårig, från hösten 2007 till hösten 2009. Denna ansökan om medel inbegriper dock enbart 12 månader, från hösten 2007 till hösten 2008, eftersom ansökan enbart kan göras för ett år i taget.

Projektansvar

Projektansvarig är enhetschefen för beställarenheten.

Syfte och mål för projektet

Syftet med projektet är:

- Att synliggöra de anhörigas situation
- Att förebygga utbrändhet bland anhöriga
- Att förbättra de anhörigas livskvalitet

Målet är att

- lättillgängligt anhörigstöd samordnas inom den egna organisationen.
- öka medvetenheten och kunskapen hos berörd personal inom stadsdelens organisation samt inom hälso- och sjukvården om betydelsen av insatser från anhörigvårdare, samt att öka kunskapen om hur anhörigas livsvillkor ser ut.
- förbättra samverkan, skapa samsyn och gemensamma mål, värderingar och förhållningssätt med samarbetspartners så att samordnade professionella stödjande insatser kan erbjudas till anhörigvårdare.
- stötta frivilligkrafter i sitt arbete för stödet till äldre och anhöriga.
- verka för att anhörigvårdare i så ett tidigt skede som möjligt får information om olika stödotsatser samt det nödvändiga stöd, handledning och avlastning som han/hon har behov av för att tryggare kunna utföra sin vårdaruppgift.
- synliggöra könsmönster inom anhörigstödet.
- arbeta fram ett gemensamt policydokument för anhörigstödet för organisationen i samarbete med hälso- och sjukvården samt frivilligkrafter.

Projektanställda och deras uppdrag

För projektet avser stadsdelsförvaltningen att anställa 2 projektledare med olika kompetenser.

- En kurator med kunskaper om äldre och anhörigvård
- En anhörigstödjare/frivilligsamordnare med erfarenhet från geriatrisk vård och omsorg

De två projektledarna ska:

- hålla individuella stödsamtal till anhörigvårdare
- lämna stöd till personal
- handleda där konflikt uppstått mellan personal och anhöriga
- organisera och utbilda personal, anhöriga och anhörigvårdare samt inventera föreläsare med specialkompetens inom organisationen/samarbetspartners för detta
- utforma handlingsplaner och checklistor
- lämna en slutrapport av projektet i god tid innan projektet avslutas

Projektledarna deltar på anhörigträffar vilka genomförs terminsvis på alla särskilda boendeformer och dagverksamheter och samverkar med distriktssköterskor inom

primärvården. Dessutom ska de samarbeta med biståndsbedömarna på olika sätt. Projektledarna kartlägger landstingets olika verksamheter som riktar sig mot äldre samt de ideella föreningarna i stadsdelen och deras möjligheter till att utveckla insatser för anhöriga. De inventerar även behovet av träffpunkter samt lämnar förslag till hur denna/dessa ska utformas innehållsmässigt i samarbete med intresserade frivilligorganisationer. Träffpunktens/träffpunkternas innehåll ska riktas mot olika förebyggande insatser för äldre, såsom social samvaro, föreläsningar, gymnastik, temaevenemang, kurser m.m. Målsättningen är även att träffpunkten/träffpunkterna ska vid projektets slut kunna, vid fastställda tidpunkter för detta, fungera som mötesplatser för anhängigvårdare för utbildning och handledning. Olika förslag till att utveckla träffpunkten/träffpunkterna är samtalsgrupper samt föreläsningar som annonseras i internblad och lokalpress. Organisationen, liksom ideella föreningar och anhöriga, ska kunna påverka projektets detaljerade inriktning under kartläggningsfasen.

Uppdraget till projektledarna är även att utveckla olika former av lättillgängligt stöd, om möjligt någon form av avlösarsystem samt att genom landstinget söka möjligheter till att kunna erbjuda psykologstöd till anhöriga som är i behov av detta. Om möjligt är, och det finns behov av detta, ska anhängigstöd kunna anpassas separat för män och kvinnor samt till anhöriga med annan bakgrund än svensk. Utvecklingen ska anpassas utefter de resultat Hägersten/Liljeholmens anhängigprojekt har gjort.

Projektledarna ska som steg 1 utforma en enkät gällande kartläggning av behov hos anhängigvårdare. Denna distribueras till alla pensionärer som har hemvårdsbidrag eller på annat sätt identifierats vara anhängigvårdare eller vara presumtiv anhängigvårdare. Resultatet av enkäten ska sammanställas och styra projektets fortsatta utveckling. Analys av behov av insatser kommer att göras fortlöpande under projekttiden. En slutrapport av projektet ska innehålla en policy/handlingsplan för hur stadsdelens stöd till anhängigvårdare ska utformas till andra projektåret/alternativt till projektets slut.

Enkätundersökning

Enkätorna utformas av projektledarna i syfte att inventera:

- vilka äldre som bor gemensamt
- vad erbjuder stadsdelen idag för stöd till anhängigvårdare
- vad är innehållet/kvaliteten i detta anhängigstöd
- hur informeras anhöriga om detta anhängigstöd
- hur kan informationen och/eller stödet förbättras

Projektledarna ska identifiera de anhängigvårdare som behöver stöd bl.a. genom hemvårdsbidraget men även genom andra sätt identifiera presumtiva anhängigvårdare. Behovsinventering sker genom att projektledarna sänder en enkät till identifierade äldre samboende par som är i behov av anhängigstöd men som också kan antas att hamna i behov av anhängigstöd. Inventeringen sammankopplas med uppsökande verksamhet av projektledarna. Par erbjuds även hembesök vilket ger projektledarna möjlighet till information och fördjupat behovsinventering. Sammantaget kan inventeringen beröra uppskattningsvis 200-300 äldre par av stadsdelens totala andel på 3 150 äldre som är 65 år eller äldre.

Efter att ha analyserat enkäternas resultat utformas adekvat informationsmaterial för allmänheten som innehåller bl.a. hemvårdsbidrag, bostadsanpassning samt den biståndsprövning som sker till avlösning i hemmet och avlastningsvård utanför hemmet, dagverksamhet och dagvårdsverksamhet. Dessutom ska information lämnas om hur det första samtalet kan ske med vårdtagare och anhängig vid exempelvis biståndsbedömning till ett vård- och omsorgsboende. Enkätresultaten styr även utformandet av föreläsningsteman utefter det behov anhöriga har. Informationsmaterialet sprids muntligt i olika forum

men delas också ut skriftligt genom informationshäften, internbladet, lokaltidningen samt elektroniskt genom stadsdelens hemsida.

Utbildningsinsatser till personal, anhöriga och anhängigvårdare

Utförs av projektledarna samt utvald personal med specialkompetens inom organisationen eller hos samarbetspartners. Utbildningsinsatserna för anhängigvårdare kan kompletteras efter enkätinventeringen.

- Utbildning i etik och bemötande
- Handledning för anhängigvårdare utefter deras behov
- Utbildning om äldres ångest, depression, demens, fysisk funktionsnedsättning och förhållningssätt vid krisreaktioner
- Ergonomi och förflyttningsteknik för ca 6 personer/gång, under minst 2 tillfällen. (Utbildningen ges av arbetsterapeut och sjukgymnast)
- Specifika utbildningsinsatser i anhängigstöd som riktas till omvårdnadspersonal och biståndsbedömare
- Förebyggande hälsofrågor
- Sjukdomar hos äldre
- Nutrition

Utförande av arbetsmaterial

Förutom informationsmaterial till allmänheten/anhöriga ska projektledarna gemensamt med organisationen arbeta fram handlingsplaner, t.ex. "Vid konflikter anhängig – vårdpersonal" samt checklistor, t.ex. "Vid inflyttning till särskild boendeform" m.fl.

Varaktighet/permanent arbetssätt

En förutsättning för att skapa permanent arbetssätt är att enhetschefer med ett övergripande ansvar innefattas i projektet och att de förankrar det i sitt ledningsansvar. Varaktighet uppnås om handlingsplaner, checklistor, teamarbete och anhängigträffar inbakas i organisationens vardagsrutiner samt genom nämndens uppföljning av projektet. Varaktighet kan ytterligare åstadkommas genom att nämnden inrättar en funktion som anhängigkonsulent.

Övergripande utvärdering

Efter genomförda utbildningar och genomförda samtalsgrupper ska dessa utvärderas av projektledarna. Projektledarna ska även intervjua anhängigvårdare i syfte att till utvärderingen koppla deras perspektiv till projektet. Projektledarna ska dessutom genom intervjuer i s.k. fokusgrupper med pensionärer och anhöriga få med deras erfarenheter och synpunkter av projektet. Gjorda erfarenheter och effekter av insatser dokumenteras kontinuerligt och beskrivs både utifrån kvantitativa (statistik över genomförda seminarier, antal utbildade) liksom kvalitativa metoder (i form av enkäter till anhöriga, fokusgrupper eller djupintervjuer).

Genom en återföring av utvärderingen till verksamheten kan man säkerställa att verksamheten bygger upp en god kvalitet i stödet för anhängigvårdare. Genom utvärderingarna och det integrerade arbetet i verksamheterna kontrolleras även att anhängigstödet når de anhöriga som har behov av det.

Målsättning - förväntat resultat

Målet är att efter projekttiden ha en policy inom stadsdelsförvaltningen gemensamt med sina samarbetspartners inom projektet samt att ha inrättat en funktion som anhörigkonsulent på förvaltningen. Helhetsmässigt är projektets mål att skapa ett samordnat och välfungerande anhörigstöd inom stadsdelen. Alla anhöriga/närstående ska vid projektets slut känna till sina möjligheter till det stöd anhöriga har rätt till och som finns att tillgå inom stadsdelen. Efter projektets slut ska differentierade samtalsgrupper kunna fungera till anhörigvårdare. Om slutrapporten så visar ska samtalsgrupperna kunna vara riktade utefter olika diagnoser samt möjligen även utefter det kön/den etniska tillhörighet anhörigvårdaren har. Policy, rutiner och arbetssätt ska vara väl förankrade i stadsdelsförvaltningens verksamheter. Informationsmaterialet ska vara aktuellt och lätt tillgängligt för allmänheten.

Ekonomi

Ansökan avser kostnader för två för projektledare samt för kostnader innefattande vikariekostnader, utbildningskostnader och IT-stöd fr.o.m. hösten 2007 till hösten 2008. Vid genomförande av utbildningssatsningar är det önskvärt att verksamheter som bidrar med specialkompetens för detta kan ersättas för sina behov av vikariekostnader. Vikariekostnad för omvårdnadspersonal är beräknade till ca 200 kr/timme. Enheternas begränsade budget kan vara ett hinder för att uppnå projektets målsättning.

Anhörigkonsulent/frivilligsamordnare	450.000:-
Kurator	450.000:-
IT-konsult	200.000:-
Statistikprogram	30.000:-
Ersättare sjugymnast/arbetsterapeut	150.000:-
Utbildningsarvoden	100.000:-
Vikariekostnader	100.000:-
Totalt	1 480.000:-

Övriga kostnader såsom lokaler, informationskostnader m.m. finansieras via anslag av stadsdelnämnden.

